

Rapport

Den statliga sektorn 2023

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2024-05-29

Dnr: 2024-01193

ESV-nr: 2024-37

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Bethlehem Adnew

Förord

Ekonomistyrningsverket (ESV) överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten till regeringen. Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår resultatandelar samt andelsvärden från hel- och delägda statliga bolag samt Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Den statliga sektorn är dock i realiteten större eftersom Riksbanken och AP-fonderna faller utanför avgränsningen för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar i årsredovisningen för staten. Därför gör ESV årligen denna sammanställning för att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.

Enligt 22 § förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten lämnar ESV denna sammanställning i anslutning till att myndigheten lämnar underlagen till regeringen.

Bethlehem Adnew har tagit fram denna rapport.

Stockholm
2024-05-29

Clas Olsson

Generaldirektör

Bethlehem Adnew

Utredare

Innehåll

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över	5
1.1 Den statliga sektorns förmögenhet	6
1.1.1 Elimineringar	8
1.2 Premiepensionssystemet.....	10
1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet	11
1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut	12
1.5 Riksbanken.....	14
1.6 Den statliga sektorn 1992–2023	14

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över

Den här rapporten ger en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. Utöver myndigheterna under riksdagen och regeringen omfattar rapportens sammanställning:

- Bolag (inklusive banker och finansinstitut)
- AP-fonderna
- Riksbanken
- Allmänna arvsfonden.

För bolag, banker och finansinstitut definieras väsentligt inflytande som att staten har en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna, vilket är i överensstämmelse med definitionen av intresseföretag i årsredovisningslagen (1995:1554). Därmed ingår inte stiftelser, på grund av att de är självägande.

Allmänna arvsfonden redovisas här med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel.

Nationalräkenskaperna redovisar premiepensionssystemet i hushållssektorn i enlighet med principer fastställda av Europeiska unionen. Redovisningen av den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital (se tabell 1) inkluderar således inte premiepensionssystemet. Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital redovisas i stället i särskild ordning i tabell 3.

Sammanställningen i rapporten bygger på organisationernas officiella årsredovisningar och ger en uppfattning om den totala statliga bokförda förmögenheten.

1.1 Den statliga sektorns förmögenhet

Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av tabell 1. För de tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten har statens andel räknats med hänsyn till ägarandelen, förutsatt att ägarandelen uppgår till minst 20 procent. De bolag där statens ägarandel understiger 20 procent ingår som värdepappersinnehav bland myndigheternas redovisade tillgångar.

Det har inte varit möjligt att göra någon fullständig eliminering av mellanhavanden såsom fordringar och skulder samt intäkter och kostnader. Det beror på att det till stor del saknas sådant underlag och att de olika organisationernas redovisningsprinciper skiljer sig åt. Dessutom verkar organisationerna under olika regelverk. De elimineringar som ESV ändå har gjort för att undvika dubbelräkning framgår av tabell 2.

Efter ålderspensionsreformen under 1990-talet finansierar AP-fonderna enbart inkomstrelaterad ålderspension inom pensionssystemets så kallade fördelningsdel¹. Aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) och efterlevandepension finansieras från statens budget. Tidigare finansierade AP-fonderna delar av dessa förmåner. För att delvis motverka den ökade belastningen på statens budget som reformen innebar överfördes totalt 245 miljarder kronor från AP-fonderna till statens budget successivt under ett antal år, i enlighet med riksdagens beslut. År 2004–2023 har inga medel överförts utifrån detta beslut.

Inkomstpensionssystemet, som inkluderar AP-fonderna, uppvisade ett underskott på 33 miljarder kronor för 2023, enligt Pensionsmyndighetens resultatredovisning för inkomstpensionssystemet. Det kan jämföras med ett överskott på 144 miljarder kronor 2022. Tillsammans med ett ingående balanserat resultat på 1 345 miljarder kronor uppgår inkomstpensionssystemets utgående överskott till 1 313 miljarder kronor.

I tabell 1 sammanfattas den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och eget kapital för de senaste fem åren.

¹ För närmare beskrivning av ålderspensionssystemet hänvisas till Skr. 2023/24:101, *Arsredovisning för staten 2023*, Finansdepartementet, 2023 avsnitt 2.9 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, s. 71.

Tabell 1 Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital (miljarder kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Myndigheter					
Summa tillgångar	1 944	2 058	2 225	2 200	2 174
Summa skulder	1 869	2 085	2 108	2 088	2 014
Nettoförmögenhet/Eget kapital	75	-27	117	112	160
Summa skulder och kapital	1 944	2 058	2 225	2 200	2 175
Statliga bolag, banker och finansinstitut					
Summa tillgångar	1 867	2 003	2 430	2 604	2 441
Summa skulder	1 495	1 581	1 875	2 115	1 932
Nettoförmögenhet/Eget kapital	372	422	555	489	509
Summa skulder och kapital	1 867	2 003	2 430	2 604	2 441
Riksbanken					
Summa tillgångar	900	1 294	1 564	1 500	1 256
Summa skulder	735	1 147	1 409	1 402	1 146
Nettoförmögenhet/Eget kapital	165	147	155	98	109
Summa skulder och kapital	900	1 294	1 564	1 500	1 256
AP-fonderna					
Summa tillgångar	1 618	1 717	2 051	1 885	1 988
Summa skulder	21	19	45	58	36
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 597	1 698	2 006	1 827	1 952
Summa skulder och kapital	1 618	1 717	2 051	1 885	1 988
Allmänna arvsfonden					
Summa tillgångar	11	12	13	12	13
Summa skulder	11	12	13	12	13
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-	-	-	-	-
Summa skulder och kapital	11	12	13	12	13
Elimineringar av inomstatliga mellanhavanden					
Summa tillgångar	-1 055	-1 065	-1 216	-1 028	-897
Summa skulder	-682	-642	-659	-539	-386
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-373	-423	-557	-490	-512
Summa skulder och kapital	-1 055	-1 065	-1 216	-1 028	-897
Den statliga sektorn totalt					
Summa tillgångar	5 285	6 019	7 068	7 173	6 975
Summa skulder	3 449	4 202	4 792	5 136	4 756
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 836	1 817	2 276	2 036	2 219
Summa skulder och kapital	5 285	6 019	7 068	7 173	6 975

Den statliga sektorns nettoförmögenhet för 2023 blev 2 219 miljarder kronor efter eliminerings av inomstatliga mellanhavanden. Det är en ökning med 182 miljarder kronor jämfört med 2022.

De statliga myndigheternas nettoförmögenhet ökade med 49 miljarder kronor, från 112 miljarder kronor vid utgången av 2022 till 160 miljarder kronor vid utgången av 2023. Ökningen förklaras främst av årets överskott i resultaträkningen på 44 miljarder kronor som blev 18 miljarder kronor högre än 2022 då överskottet var 26 miljarder kronor. Förändringen beror till stor del på ett starkt resultat från andelar i hel- och delägda företag som uppgick till 35 miljarder kronor, en ökning med 15 miljarder kronor jämfört med 2022.

Vidare påverkades nettoförmögenheten av förändring av eget kapital hos hel- och delägda företag med 7 miljarder kronor. Dessutom påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångars eller skulders värde utan att de redovisas över resultaträkningen.

AP-fondernas egna kapital ökade med 125 miljarder kronor under 2023 till följd av den positiva utvecklingen av samtliga tillgångar.

Riksbankens eget kapital ökade med 11 miljarder kronor under 2023, vilket huvudsakligen beror på att årets resultat uppgick till 16 miljarder kronor.

1.1.1 Elimineringar

Vilka myndigheter som ingår i redovisningen över den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av bilaga 7 Statliga myndigheter till skrivelsen Årsredovisning för staten. Statens innehav av aktier i de statliga bolagen redovisas främst av Kammarkollegiet som andelar i hel- och delägda företag under not 11 till balansräkningen². Här redovisas även affärsverkens innehav av aktier i koncern- och intresseföretag, liksom Riksbankens grundfond. För att undvika dubbel redovisning har ESV eliminerat dessa innehav mot summan av den statliga sektorns tillgångar och nettoförmögenhet (se tabell 2).

Delar av det egna kapitalet i Svenska Spel och den föreslagna utdelningen från Systembolaget ingår redan som tillgångar i myndigheternas konsoliderade redovisning, framför allt som upplupna skatteintäkter. Tillgångarna har därför eliminerats mot nettoförmögenheten.

² Skr. 2023/24:101, *Årsredovisning för staten 2023*, Finansdepartementet, 2023, Not 11 Andelar i hel- och delägda företag, s. 214.

Statens andelar i SAS hybridobligationer har eliminerats mot nettoförmögenheten. Andelarna redovisas som finansiella anläggningstillgångar i myndigheternas konsoliderade redovisning och elimineras för att undvika dubbel redovisning.

AP-fondernas och Riksbankens innehav av statspapper (statsobligationer) har eliminerats för att undvika dubbelredovisning. Innehavet av statspapper har eliminerats med marknadsvärdet mot summan av tillgångarna och skulderna.

Riksbankens valutalån hos Riksgäldskontoret har eliminerats för att lånet inte ska redovisas dubbelt. ESV har eliminerat lånet med av Riksbanken bokfört belopp mot summan av tillgångarna och skulderna.

Vattenfall redovisar sin andel i Kärnavfallsfonden som en tillgång, vilket i sammanställningen har eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar i riksbankscertifikat har eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

SBAB:s innehav av statsskuldsförbindelser har eliminerats mot summan av tillgångar och skulder.

Tabell 2 Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i dotter- och intresseföretag) och Riksbankens valutalån m.m. (miljoner kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Kammarkollegiet	368 199	415 464	549 549	485 536	509 032
Riksbankens grundfond	1 000	1 000	1 000	1 000	0
Affärsverk					
Luffartsverket	152	357	379	293	234
Svenska kraftnät	289	342	300	332	348
Bolag					
Svenska spel	2 690	3 220	2 457	2 016	1 863
Systembolaget föreslagen utdelning	240	471	376	159	409
SAS, statens andelar i hybridobligationer		2 500	2 500	250	250
Övriga myndigheter	0	0	0	0	0
Elimineras mot Nettoförmögenheten	372 570	423 354	556 561	489 586	512 136
Andelar i kärnavfallsfonden	45 691	48 270	52 772	47 517	52 144
AP-fondernas obligationer	38 637	35 170	34 851	30 794	33 787
SBAB:s statsskuldsförbindelser	14 627	10 248	21 905	29 445	36 207
Riksgäldens riksbankscertifikat	14 952	0	0	15 356	0
Riksbankens statsobligationer	375 534	374 208	422 368	339 747	260 266
Riksbankens valutalån	192 934	173 791	126 651	75 586	2 614
Elimineras mot Skulder	682 375	641 687	658 547	538 445	385 018
Summa	1 054 945	1 065 041	1 215 108	1 028 031	897 154

1.2 Premiepensionssystemet

Premiepensionssystemets tillgångar ökade med 494 miljarder kronor jämfört med 2022 och uppgick till 2 331 miljarder kronor vid utgången av 2023.

Pensionsmyndigheten ansvarar för både premiepensionssystemet och uppgifter rörande bland annat inkomstgrundad pension och anslagsfinansierade pensionsförmåner. Pensionsmyndighetens verksamhet ingår i den konsoliderade redovisningen i skrivelsen Årsredovisning för staten 2023. De förvaltade premiepensionsmedlen, inklusive de preliminärt redovisade medlen för vilka pensionsrätter ännu inte fastställts, ingår däremot inte i den konsoliderade redovisningen. Dessa medel redovisas i tabell 3. Det gäller även motsvarande avsättning på skuldsidan samt vissa fordrings- och skuldposter med direkt koppling till dessa medel.

Tabell 3 Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital (miljarder kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Summa tillgångar	1 578	1 712	2 206	1 974	2 331
Summa skulder	1 561	1 693	2 180	1 947	2 299
Nettoförmögenhet/Eget kapital	17	19	26	27	32
Summa skulder och kapital	1 578	1 712	2 206	1 974	2 331

1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet

AP-fondernas egna kapital ökade med 125 miljarder kronor under året och uppgick till 1 952 miljarder kronor vid utgången av 2023. AP-fondernas tillgångar ökade med 103 miljarder kronor och skulderna minskade med 22 miljarder kronor.

AP-fondernas sammanlagda resultat för 2023 blev 144 miljarder kronor. Fondkapitalet påverkades dessutom av utbetalda pensionsmedel och administrationsersättningar till Pensionsmyndigheten samt inbetalda pensionsavgifter, vilka netto medfört ett utflöde av kapital på totalt 19 miljarder kronor. Årets avkastningstal för alla fonder blev 8 procent i genomsnitt.

AP-fonderna ska förvalta svenska allmänna pensionsmedel så att kraven på långsiktigt hög avkastning i förhållande till risk tillgodoses. Varje år avsätts 18,5 procent (och upp till 7,5 inkomstbasbelopp) av löner och andra skattepliktiga ersättningar till den allmänna pensionen. Av dessa medel går 16 procent till inkomstpensionen och 2,5 procent till premiepensionen.

Inbetalningar till inkomstpensionen används samma år till att betala ut pensioner till årets pensionärer. Om det betalas in mer medel till inkomstpensionssystemet under året än vad som behövs till årets pensionärer går överskottet in i AP-fondernas buffertkapital. Om årets inbetalningar inte räcker till årets utbetalningar av pensioner tas i stället mellanskillnaden från AP-fondernas buffertkapital. Alltsedan 2009 har utbetalningarna i pensionssystemet varit större än inbetalningarna, vilket resulterat i ett nettoutflöde av medel från systemet. Det beror på de stora årskullarna som är födda på 40-talet. AP-fonderna förväntas att göra nettoutbetalningar till pensionssystemet fram till cirka 2040. Därefter förväntas AP-fonderna åter kunna få ett nettoinflöde.

Inbetald premiepension förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val av pensionsspararna. För de personer som avstår från att välja fond placeras pensionsmedlen i Sjunde AP-fonden (AP7 Såfa, statens årskullsförvaltningsalternativ), i de två byggstensfonderna AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond.

Pensionsspararna kan välja AP7 Såfa hos Pensionsmyndigheten men den kan inte kombineras med några andra fonder i premiepensionssystemet. AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond kan också väljas separat hos Pensionsmyndigheten och dessa kan kombineras med andra fonder inom premiepensionssystemet. I tabell 4 redovisas dock endast fondens egen verksamhet under Sjunde AP-fonden, det vill säga de medel som placerats i fonden automatiskt, och inte de medel som placerats av pensionsspararna. Till skillnad från de övriga AP-fondernas tillgångar tillhör Sjunde AP-fondens förvaltade tillgångar premiepensionssystemet, det vill säga att de förvaltas för pensionsspararnas räkning. Tillgångarna hos de övriga AP-fonderna tillhör inkomstpensionssystemet.

Tabell 4 AP-fonderna 2023, marknadsvärde (miljoner kronor)

	Tillgångar	Skulder	Fondkapital
Första AP-fonden	457 304	2 919	454 386
Andra AP-fonden	443 351	17 311	426 040
Tredje AP-fonden	512 134	12 363	499 772
Fjärde AP-fonden	501 887	2 336	499 551
Sjätte AP-fonden	71 747	1 028	70 719
Sjunde AP-fonden	1 585	75	1 510
Totalt	1 988 008	36 032	1 951 978

I den konsoliderade resultaträkningen i skrivelsen Årsredovisning för staten redovisas ålderspensionerna från både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet som transfereringar. Nettoöverföringen till ålderspensionssystemet och hushållssektorn redovisas under transfereringar.³ Överföringar från AP-fonderna redovisas som intäkter av bidrag.⁴

Åtaganden för ålderspension redovisas inte som en skuld, varken i den konsoliderade balansräkningen i årsredovisningen för staten eller hos AP-fonderna, och påverkar därmed inte redovisad Nettoförmögenhet/Eget kapital.

Åtaganden i premiepensionssystemet redovisas som avsättningar i Pensionsmyndighetens årsredovisning men inte i årsredovisningen för staten. På samma sätt undantas motsvarande tillgångar vid konsolideringen av myndigheterna.

1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut

I tabell 1 särredovisas statens tillgångar och skulder i statliga bolag, banker och finansinstitut där ägarandelen uppgår till minst 20 procent. Ägande i bolag där statens andel är mindre än 20 procent ingår bland myndigheternas tillgångar. I tabellbilagan Statliga bolag 2023 (som publiceras i anslutning till rapporten)

³ Se även Skr. 2023/24:101, Not 4 Transfereringar, s. 201.

⁴ Se även Skr. 2023/24:101, Not 3 Intäkter av bidrag, s. 199.

återfinns en sammanställning av nyckeltal för kalenderåret 2023 för bolag med statligt ägande.

I tabellbilagan redovisas de statliga bolagens nyckeltal brutto. Efter elimineringar summerar de till beloppen i sammanställningen över den statliga sektorns förmögenhet (se tabell 1). I tabell 1 ingår endast den del av bolagen som staten äger. Det högre värdet av bolagen i den statliga sektorn i jämförelse med det bokförda värdet är främst hänförligt till Svenska Spel AB. Det bokförda andelsvärdet för Svenska Spel AB uppgår till 0,6 miljard kronor⁵ men ingår i tabell 1 med 2,5 miljarder kronor. Skillnaden om 1,9 miljarder kronor redovisas i årsredovisning för staten som upplupen skatteintäkt. En närmare redogörelse för bolagens verksamhet och resultat 2023 presenteras i regeringens årliga rapport till riksdagen om statliga bolag⁶.

Totalt ägde staten mer än 20 procent av aktierna i ett sextiotal företag under 2023. Företagens bokförda värde uppgick till 513 miljarder kronor. De sex största företagen är Vattenfall AB, LKAB, Sveaskog AB, Akademiska Hus AB, Telia Company AB och AB Svensk Exportkredit. I likhet med föregående år tillsammans svarar de för 74 procent av det bokförda värdet. De tre största företagen Vattenfall AB, LKAB och Sveaskog AB motsvarar 53 procent av det bokförda värdet, en ökning med två procentenheter för de tre största företagen från föregående år.

Den statliga sektorns förmögenhet påverkas bland annat av förvärv och försäljning av företag, omstruktureringar samt bolagens resultat. Under 2023 minskade bolagens totala tillgångar med 163 miljarder kronor, medan skulderna minskade med 183 miljarder kronor och det egna kapitalet ökade med 20 miljarder kronor. Ökningen av bolagens egna kapital beror framför allt på ökning av årets resultatandel, lägre utdelningar till staten jämfört med föregående år samt poster som redovisades direkt som en minskning av eget kapital. Resultat efter skatt för 2023 uppgick till 30 miljarder kronor jämfört med 10 miljarder kronor 2022.

Den största förändringen bland de statliga bolagen jämfört med 2022 är att Vattenfalls tillgångar och skulder minskade med 204 miljarder kronor respektive 207 miljarder kronor. Det motsvarar minskning med 26 respektive 30 procent jämfört med föregående år.

Utlåning till allmänheten som är SBAB:s största tillgångspost i balansräkningen ökade med 8 miljarder kronor och uppgick vid utgången av 2023 till 517 miljarder

⁵ Se Skr. 2023/24:101, *Årsredovisning för staten 2023*, Finansdepartementet, 2023, Not 11 Andelar i hel- och delägda företag, s. 214.

⁶ Rapport för bolag med statligt ägande januari-december 2023

kronor. Posten består av bolån och privatlån till privatpersoner samt fastighetslån till företag och bostadsrättsföreningar.

SBAB:s skulder ökade med 13 miljarder kronor under året och uppgick till 627 miljarder kronor vid utgången av 2023. Skuldökningen består till stor del av inlåning som ökade med 33 miljarder kronor vid utgången av 2023.

Den största delen av SBAB:s utlåning finansieras genom upplåning på kapitalmarknaden, vilket i balansräkningen omnämns som emitterade värdepapper. Emitterade värdepapper minskade med 11 miljarder kronor till 383 miljarder kronor. Inlåningen från privatpersoner ökade med 32 miljarder kronor och uppgick totalt till 173 miljarder kronor vid årsskiftet. Inlåningen från företag blev oförändrad och uppgick till totalt 32 miljarder kronor vid utgången av 2023.

1.5 Riksbanken

Under 2023 minskade Riksbankens balansomslutning med 244 miljarder kronor till 1 256 miljarder kronor främst för att Riksbanken minskade sitt innehav av värdepapper i svenska kronor. Sedan februari 2015 började Riksbanken köpa svenska statsobligationer för att motverka den då för låga inflationen. Efter coronapandemins utbrott köpte Riksbanken även svenska statsskuldväxlar, säkerställda obligationer, kommunobligationer och företagspapper för att stötta ekonomin och motverka problem på de finansiella marknaderna.

Riksbankens eget kapital (inklusive årets resultat och värderegleringskonton) ökade med 11 miljarder kronor till 109 miljarder kronor, vilket huvudsakligen beror på att Riksbanken redovisar en vinst om 16 miljarder kronor för 2023.

1.6 Den statliga sektorn 1992–2023

I slutet av detta avsnitt visas diagram med tidsserier för den statliga sektorn. Diagram 1 speglar utvecklingen från och med 1992 för den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet i kronor och som andel av bruttonationalprodukten. Diagram 2 visar de olika organisationernas tillgångar, skulder och nettoförmögenhet. Diagram 3 speglar förändringen av den statliga sektorns nettoförmögenhet och BNP-utvecklingen.

Tidsserierna presenteras i löpande priser och bygger på de årsredovisningar för staten som publicerats varje år sedan 1993/94. De första åren tog Riksrevisionsverket fram årsredovisningen. Sedan 1998 publiceras den i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten som lämnas till riksdagen senast den 15 april. Cirka tre veckor tidigare, senast den 22 mars, publicerar ESV två rapporter med underlag till årsredovisning för staten på myndighetens webbplats.

Redovisningen för myndigheterna följer bokföringsmässiga principer som i så stor utsträckning som möjligt har hållits konstanta över tiden. Principerna har dock successivt utvecklats under åren, vilket är mest tydligt fram till år 2000. Det innebär att det är något svårare att göra jämförelser för tiden före 2000 jämfört med efterföljande år.

Skatteintäkter har redovisats fullt periodiserade från och med 2006, med ändrade jämförelsetal för 2005. Dessförinnan redovisades skatterna kassamässigt⁷. Redovisningsmetoden för upplupna skatteintäkter vidareutvecklades under 2018, vilket innebär att skatter som debiteras efter bokslutstidpunkten tas upp som en upplupen intäkt från och med 2018. Innan dess ingick posten i en ackumulerad periodiseringseffekt som uppkommer när de beräknade intäkterna för det aktuella året jämförs med de skatter som har debiterats och bokförts vid bokslutstillfället. Förändringen medför ett brott i tidsserien över statens nettoförmögenhet.

Från och med 2012 ändrades redovisningsprinciperna för statsskulden. Från och med 2015 värderas de finansiella instrument som innehas för att generera avkastning till verkligt värde, som bestäms utifrån marknadsvärdet. Dessutom redovisas Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning brutto från och med 2015. Det ökade tillgångs- respektive skuldsidan med 30 miljarder kronor för 2015. Jämförelsetalen för 2014 har justerats för båda förändringarna.⁸

Sammanställningen i tidsserierna i övrigt bygger också på de ingående organisationernas officiella årsredovisningar.

De statliga bolagen tillämpar främst IFRS (International Financial Reporting Standards), men till en del även svenska redovisningsprinciper. De finansiella bolagen redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, men anpassar dock sin rapportering för att möjliggöra konsolideringen.

Riksbankens guld och värdepapper värderas till marknadsvärde. Fordringar, tillgodohavanden och skulder redovisas till nominellt värde. I övrigt baseras redovisningen på anskaffningsvärdet.

⁷ Periodisering innebär fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt). Syfte med periodiseringen är att beräkna ett ekonomiskt resultat för en specifik redovisningsperiod. Kassamässig redovisning innebär att utgifter och inkomster redovisas i samband med utbetalningar och inbetalningar, oavsett vilken period dessa avser.

⁸ Placeringspolicyn för Insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden ändrades under 2014 och medger sedan dess att affärer med återköpsavtal (repör) ligger öppna över bokslutsdagen. Dessa redovisas dock netto. Bruttobeloppen är 62 mdkr för 2014, 55 mdkr för 2015, 67 mdkr för 2016, 76 mdkr för 2017, 78 mdkr för 2018, 65 mdkr för 2019, 70 mdkr för 2020, 69 mdkr för 2021, 58 mdkr för 2022 och 50 mdkr för 2023.

AP-fondernas tillgångar och skulder har värderats till marknadsvärde från och med 1999. Dessförinnan värderades tillgångarna och skulderna till anskaffningsvärde.

Diagram 1. Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och nettoförmögenhet samt nettoförmögenhet som andel av BNP

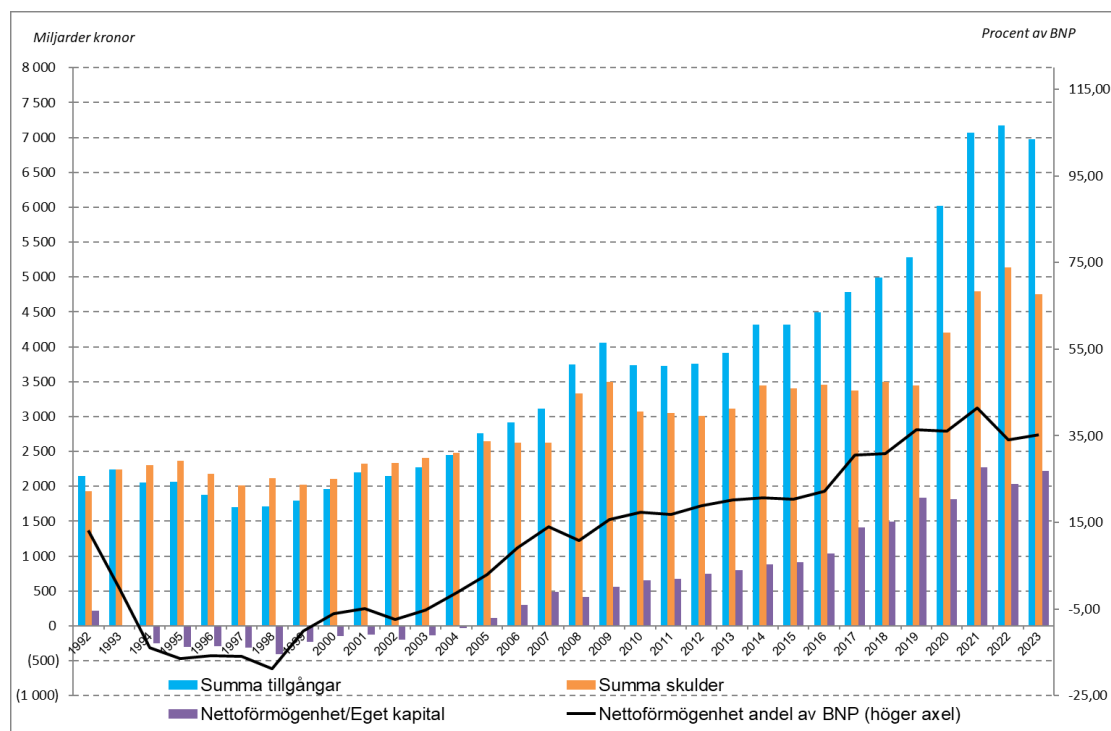

Diagram 2. Den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet per organisation

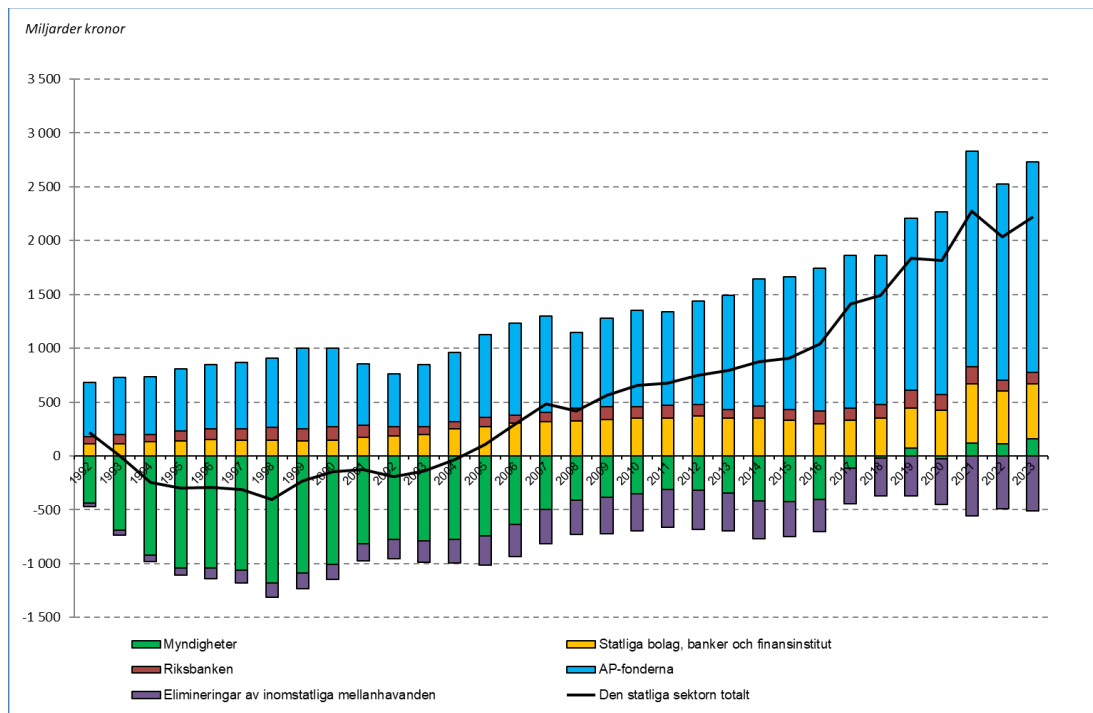
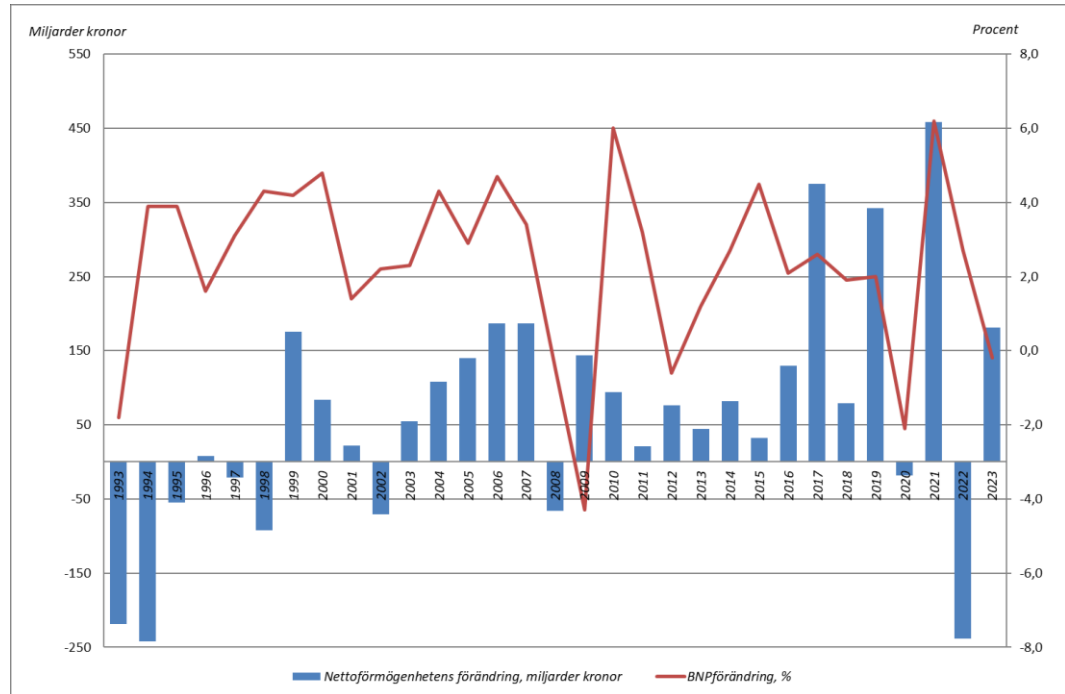

Diagram 3. Nettoförmögenhetens förändring för den statliga sektorn och BNP-utvecklingen

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.